

(Pb. &Hry.), (5), ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੂਚੀ P. 2 ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸੁਣਵਾਈ:

“ਇਹ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਯੋਗ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਜਾਂ ਸੀਨੀਅਰਤਾ, ਤਨਖਾਹਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਆਈ ਹੈ, ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਸਰਕਾਰ ਨੌਕਰ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।”

ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ:

“ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਗਲਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਕੋਈ ਸੀਨੀਅਰ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਸੀ।

ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਆਪਣੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਖਾਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵਿਭਾਗੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਲਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁਝ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਉਸ ਲਾਭ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ”

(6) ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਐਸ ਐਸ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

ਜੇ. ਵੀ. ਗੁਪਤਾ ਜੇ.
ਮਦਨ ਲਾਲ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।
ਬਨਾਮ

ਸੰਤੋਸ਼ ਕੁਮਾਰੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।
ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ 1982 ਦਾ ਨੰਬਰ 5034/CII।
1982 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 2821 ਵਿੱਚ।
18 ਜਨਵਰੀ 1983

ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ (1955 ਦਾ XXV)— ਧਾਰਾ 24— ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਜ਼ਾਬਤਾ (1908 ਦਾ V)—
ਧਾਰਾ 115 — ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ

(5) 1971 (2) ਐਸਐਲਆਰ 561।

ਮਦਨ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਸੰਤੋਸ਼ ਕੁਮਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਜੇ. ਵੀ. ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.)

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਰਚੇ — ਪਤੀ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰੀਵਿਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ— ਪਤਨੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ— ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ— ਕੀ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰੋਸੀਡਿੰਗ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ— ਪਤਨੀ - ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚੇ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਅਧੀਨ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੇਣ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਅਸਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏਗੀ। ਇਹ ਐਕਟ ਲਈ, ਅਪੀਲ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਪਤਨੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚੇ। ਸਾਰੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਅਤੇ ਪੂਰਵ ਸਥਿਤੀਆਂ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਕਿਰਾਏ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗਾ। (ਪਰਾ ੨)।

ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 151 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮਦਨ ਲਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ 1,600 ਰੁਪਏ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੀ।

ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਵਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਕਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ।

ਨਿਰਣਾ

ਜੇ. ਵੀ. ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.

(1) ਇਸ ਫੁਟਕਲ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ (ਪਤੀ) ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਾਰਥਕ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਤਨੀ-ਜਵਾਬ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ

ਖਰਚੇ ਲਈ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਨੂੰ 'ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ' ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਸਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ *ਜਲਸੂਤਰਮ ਅਨੰਪੂਰਨਮਾ* ਬਨਾਮ *ਜਲਸੂਤਰਮ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਰਾਮਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸ਼ਾਸਤਰੀ*, (1), *ਦਯਾ ਅਗਰਵਾਲ* ਬਨਾਮ *ਸੋਹਨ ਲਾਈ ਅਗਰਵਾਲ*, (2) ਆਈਆਈਐਨ ਜੇ *ਜਲਸੂਤਰਮ ਅਨੰਪੂਰਨਮਾ* ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ), ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਵਵਾਸ ਸਹਿ ਇੱਕ ਅਪੀਲ (ਇੱਥੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ) ਉਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ 'ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ' ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ 'ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈ' ਹੈ। *ਦਯਾ ਅਗਰਵਾਲ* ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 24 ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਅਤੇ ਉਸ ਸੈਕਟੋਇਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ 'ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ' ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 476 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਅਰਜ਼ੀ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ, ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਉਸ ਅਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਕੇਸ ਵੱਖਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਪਤੀ ਮਦਨ ਲਾਈ ਨੇ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਤਹਿਤ ਤਲਾਕ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਕੇ ਵਿਆਹ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਤਨੀ-ਜਵਾਬਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਪੈਂਡੈਂਟ-ਲਾਈਟ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ। ਪਤਨੀ ਨੂੰ 350 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਅਤੇ ਰੁ. ਆਪਣੇ ਨਾਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ 150 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 1,000 ਉਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪਤੀ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਤਨੀ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪਤੀ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਲੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕਮਾਤਰ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਪਗਨ ਐਡ ਆਰਡਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ "ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ" ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੋਇਆ ਰਾਇ ਹਾਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

- (1) ਏਆਈਆਰ 1959 ਆਧਾਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 49.
- (2) 1976 ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਹਿੰਦੂ ਲਾਅ ਰਿਪੋਰਟਰ 371

ਰਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਐਸ. ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਸੀ. ਜੇ.)।

ਇਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। "ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਅਸਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੋਧ-ਪਟੀਸ਼ਨ

ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਤਾਕੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦਾਰਤਾ ਇਸ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ 'ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ' ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਲਸੂਤਰਤੀ ਅੰਨਪੂਰਨਮਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਇਹ ਇੱਕ ਆਮ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਅਸਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ, ਅਪੀਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ।" ਇਸੇ ਸਮਾਨਤਾ 'ਤੇ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਉਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ - ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ; Iਫ਼ਜ਼ਾ ਸਾਰੇ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼, ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਨੂੰ ਖੁਦ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇਗਾ।

(3) ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ; ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਰੁਪਏ ਹੈ। 500

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

ਐਸ.ਐਸ.ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਸੀ.ਜੇ.ਐਫ.ਐਸ. ਸੋਢੀ, ਜੇ.ਐਸ.

ਰਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ,

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 610 .

27 ਜਨਵਰੀ 1983

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ 1950— ਆਰਟੀਕਲ 226 — ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰੈਜ ਅੰਕ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ — ਗ੍ਰੈਜ ਅੰਕ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੁਝ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ — ਗ੍ਰੈਜ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਸਫਲ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਲਿਖਤ — ਕੀ ਕਾਬਲ ਹੈ।